

**UCHWAŁA NR XXIX/179/2020
RADY MIEJSKIEJ
W PARCZEWIE
Z DNIA 22 GRUDNIA 2020 R.**

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na 2021 r.**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z późn. zm.) - Rada Miejska w Parczewie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 r. w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Parczewa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady
Mirosław Naumiuk**

Załącznik
do uchwały nr XXIX/179/2020
Rady Miejskiej w Parczewie
z dnia 22 grudnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH**

NA 2021

Listopad 2021

Wprowadzenie	3
1. Podstawa prawna	6
2. Diagnoza problemów alkoholowych – wybrane zagadnienia	7

3. Cele Gminnego Programu	
11	
4. Zadania Gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom	
12	
5. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
21	
6. Adresaci Gminnego Programu	22
7. Narzędzia ewaluacji	24
8. Zasady wynagradzania członków Miejskiej komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
24	

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Środki finansowe na realizację zadań Gminnego Programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Gminny program jest realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. W roku 2021 na ten cel zaplanowano kwotę: 262 000,00 zł.

Podstawę do opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021r. stanowi Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277, z późn. zm.), Narodowy Program Zdrowia, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019r. poz. 2365 z późn. zm.), „Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Parczew 2019”, współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, diagnozy szkolne prowadzone wśród dzieci, młodzieży oraz rodziców w zakresie działań wychowawczo - profilaktycznych oraz Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wprowadziła obowiązek realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ustawa w art. 4¹ stanowi, że: „Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin”. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań

na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w **art. 13¹ reklama napojów alkoholowych** i **art. 15 zakaz sprzedaży alkoholu niepełnoletnim, nietrzeźwym, pod zastaw lub na kredyt** ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zgodnie z Ustawą zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, a w szczególności poprzez:

1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;

2) działalność wychowawczą i informacyjną;

3) ograniczanie dostępności alkoholu;

4) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;

5) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;

6) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;

Zadania, o których mowa powyżej, są realizowane zgodnie z **Narodowy Program Zdrowia**, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019r. poz. 2365 z późn. zm.). Do celów w/w Programu należą między innymi:

1. Poprawa sposobu żywienia, stanu odżywiania oraz aktywności fizycznej społeczeństwa.
2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.
3. Profilaktykę zdrowia psychicznego i poprawę dobrostanu psychicznego społeczeństwa.

Działania te realizowane są przez podmioty uprawnione, mają często interdyscyplinarny charakter.

Profilaktyka to podejmowanie działań, strategii, skierowanych do różnych grup, we współpracy z różnymi środowiskami i instytucjami, które mają na celu zapobieganie pojawieniu się lub rozwojowi zaburzeń, chorób lub innych niekorzystnych zjawisk społecznych. Strategie profilaktyczne to sposoby postępowania oparte na podstawach

teoretycznych, które mają na celu redukcję wpływu czynników ryzyka i/lub wzmacnianie czynników chroniących. Wiodące strategie profilaktyczne to takie, których **zastosowanie w programie przynosi pożądane i udokumentowane w badaniach zmiany w zachowaniu młodych ludzi**. Należą do nich: rozwijanie umiejętności życiowych, edukacja normatywna, rozwijanie umiejętności rodziców, włączanie naturalnych mentorów, budowanie więzi ze szkołą. Działania profilaktyczne prowadzone są na trzech poziomach, w zależności od stopnia ryzyka.

Pierwszy poziom stanowi profilaktyka uniwersalna – są to **działania kierowane do całej populacji, bez względu na stopień ryzyka wystąpienia zachowań problemowych lub zaburzeń psychicznych** i dotyczą zagrożeń znanych, rozpowszechnionych w znacznym stopniu – np. przemocy czy używania substancji psychoaktywnych. Ich celem jest przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych, wzmacnianie czynników chroniących i redukcja czynników ryzyka, ograniczanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych oraz zapobieganie nowym przypadkom. Na tym poziomie wykorzystywana jest ogólna wiedza na temat zachowań ryzykownych, czynników ryzyka i czynników chroniących, danych epidemiologicznych (głównie wyników badań naukowych dotyczących między innymi używania substancji psychoaktywnych, informacji o wieku inicjacji itp.). Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej realizowane są przede wszystkim przez osoby dorosłe, specjalistów, nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych. Obejmują swoim zasięgiem głównie dzieci i młodzież. W placówkach oświatowych profilaktykę uniwersalną realizuje się wśród uczniów, rodziców i nauczycieli.

Placówki szkolne corocznie opracowują Programy Profilaktyczno-Wychowawcze w oparciu o diagnozę obszarów problemowych, rozpoznanie potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli uwzględniając zasoby oraz potrzeby środowiska lokalnego. Szkolne Programy Profilaktyczno-Wychowawcze skierowane są do wszystkich członków społeczności szkolnej: uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników administracji i obsługi. Uwzględniają współpracę z organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym. Część zadań realizowanych w placówkach oświatowych jest ujętych i wspieranych finansowo w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Funkcjonowanie szkolnych programów Profilaktyczno-Wychowawczych ma umocowanie **w Ustawie z dnia 16 grudnia 2016r. Prawo oświatowe art. 26 (Dz. U. z 2020r. poz. 910, z późn. zm.)**.

Kolejny poziom stanowi profilaktyka selektywna - to **działania kierowane do grup zwiększonego ryzyka** (osób narażonych na działanie poważnych czynników ryzyka), tj.: dzieci osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, dzieci przysposobione, uczniowie z problemami szkolnymi, miłośnicy „szalonych” imprez itp. Główne działania polegają na dostarczaniu informacji i uczeniu najważniejszych umiejętności życiowych,

uwzględniając specyfikę problemów jednostki lub grupy. Dla dzieci i młodzieży znajdujących się w grupie podwyższonego ryzyka organizowane są indywidualne lub grupowe działania profilaktyczne (np. terapia pedagogiczna, treningi umiejętności społecznych, socjoterapia). Celem jest tworzenie warunków, które umożliwiają wycofanie się z zachowań ryzykownych.

Trzeci poziom odnosi się do profilaktyki wskazującej - to **działania kierowane do jednostek, których zachowania zaczynają być wysoce ryzykowne** (np. nastolatki upijające się w weekendy) i mamy sygnały, że pojawiają się już poważne problemy związane z ich zachowaniem (np. kłopoty z policją, w domu itp.). Główne działania to indywidualna diagnoza przyczyn oraz interwencja. Działania te wymagają specjalistycznego przygotowania, dlatego na tym poziomie, w „profilaktykę” częściej angażują się różne instytucje zewnętrzne, przygotowane do prowadzenia pomocy psychologicznej lub medycznej.

Konstrukcja Gminnego Programu odnosi się do trzech poziomów profilaktyki ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uniwersalnej.

1. Podstawa prawna

- 1)** Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.);
- 2)** Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2020 r. poz. 2050);
- 3)** Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218, z późn. zm.);
- 4)** Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876);
- 5)** Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020r. poz. 1057);
- 6)** Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449);
- 7)** **Narodowy Program Zdrowia**, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019r. poz. 2365 z późn. zm.);
- 8)** Ustawa z dnia 16 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2020r. poz. 910, z późn. zm.).

2. Diagnoza problemów alkoholowych – wybrane zagadnienia

Problemy związane z używaniem alkoholu, występują zarówno w obszarze zdrowia fizycznego jak i psychicznego. Negatywne konsekwencje dotyczą nie tylko osoby

uzależnione, ale także ich rodziny i osoby w środowisku lokalnym. Oprócz tego, że alkoholizm jest często przyczyną przemocy domowej, powoduje wiele szkód społecznych, takich jak zakłócanie porządku publicznego, przemoc, ubóstwo czy bezrobocie.

Informacji o problemach i zachowaniach ryzykownych dzieci i młodzieży dostarczają wyniki cyklicznie powtarzanych ogólnopolskich badań ankietowych ESPAD, (ESPAD – *European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs*). Wyniki najnowszych ogólnopolskich badań, zrealizowanych w 2019 roku przez Instytut Psychiatrii i Neurologii na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii wskazują, iż chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 84% uczniów w wieku 15–16 lat i 96% uczniów w wieku 17–18 lat. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 47% 15–16-latków i 76% 17–18-latków. Porównanie wyników badania z 2019 roku z wynikami wcześniejszych badań wskazuje na trend spadkowy rozpowszechnienia picia w młodszej grupie badanych zapoczątkowany w 2007 roku. Wcześniej obserwowano tendencję wzrostową. Choć badania z ostatnich lat wskazują na to, że rośnie grupa abstynentów, to nadal odsetek tych, którzy przechodzą inicjację alkoholową przed ukończeniem 18. roku życia, jest wysoki. W ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem picie alkoholu deklarowało 46% 15–16-letnich chłopców i 47% dziewcząt (w roku 2015 było to odpowiednio 50% i 47%). W grupie 17–18-latków do picia w ciągu ostatnich 30 dni przyznało się 76% chłopców (w 2015 roku – 83%) i 75% dziewcząt (w 2015 roku było to 81%).

Najpopularniejszymi środkami uzależniającymi wśród młodzieży niepełnoletniej z naszego regionu są alkohol i papierosy. Chociaż raz w życiu paliło 49,9% uczniów szkoły podstawowej i 65,5% uczniów ze starszej grupy. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem paliło 23,0% uczniów z grupy młodszej i 35,5% ze starszej. Palenie tytoniu jest obecnie podobnie rozpowszechnione wśród dziewcząt, jak wśród chłopców. Picie napojów alkoholowych jest nieznacznie bardziej rozpowszechnione wśród chłopców, niż wśród dziewcząt, chociaż niektóre wskaźniki picia są już takie same.

W chwili obecnej niebezpieczeństwem staje się wzrost popularności e-papierosów, których skutki uboczne nie są jeszcze znane. Młodzi ludzie sięgają po nie z przekonaniem, że są bezpieczniejsze od zwykłych papierosów tworząc przekonanie o braku szkodliwości i tworząc sobie drogę do zwykłych papierosów (tworzenie nawyku), a także innych środków zmieniających świadomość. Używanie e-papierosów okazało się bardziej rozpowszechnione wśród starszej grupy dzieci zarówno, jeśli chodzi o używanie kiedykolwiek w życiu (odpowiednio 56,3% i 64,8%) jak i o ostatnie 30 dni przed badaniem (odpowiednio 30,3% i 36,5%).

Wśród dzieci i młodzieży kolejnym zagrożeniem są dopalacze, narkotyki i napoje energetyczne. Zaburzają one rozwój fizyczny, psychiczny i intelektualny. Wyniki badania wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych, niż legalnych, zwłaszcza alkoholu i tytoniu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Choć raz w ciągu całego życia używało tych substancji 21,4% młodszych uczniów i 37,0% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych wśród uczniów gimnazjów jest amfetamina (4,2%), a wśród uczniów szkół wyższego poziomu – ekstazy (5,1%).

Ważnym aspektem bezpieczeństwa uczniów jest ich aktywność na portalach społecznościowych, które obok rodziny i szkoły stały się kolejnym środowiskiem socjalizacyjnym. Za pomocą tych środków dzieci i młodzież stają się ofiarami wykluczenia, ośmieszania, dokuczania. Istotnym problemem staje się również uzależnienie od Internetu oraz gier, co w dalszej perspektywie prowadzi do eksperymentowania z hazardem. Badania donoszą, iż w młodszej grupie 44,0% badanych twierdzi, że spędza za dużo czasu w tych mediach, około 40,9% jest zdania, że ich rodzice uważają, że poświęca na tą aktywność za dużo czasu. Co szósty (17,4%) ma zły humor, jeśli nie ma dostępu do mediów. W starszej grupie rozkład odpowiedzi jest podobny - analogiczne odsetki wynoszą 46,4%, 35,9% oraz 13,4%.

Badania przedstawione w „Diagnozie problemów społecznych na terenie Gminy Parczew 2019” wskazują, iż spożywanie alkoholu zadeklarowało 68% mieszkańców. Mieszkańcy Gminy najczęściej spożywają piwo, ale znaczna część badanych sięga również po wino i wódkę. 21% osób przyznało, że wykonywało swoje obowiązki służbowe pod wpływem alkoholu. Problem alkoholowy w Gminie jest alarmujący – choć abstynencje zadeklarował prawie co trzeci mieszkaniec, część pije z częstotliwością wskazującą na nadużywanie alkoholu bądź uzależnienie.

Badanie problemu uzależnień zostało również przeprowadzone wśród 252 uczniów szkół podstawowych z klas IV – VIII. Wyniki badań wskazują, że 24% uczniów przyznało, że spożywało alkohol. W ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem alkohol piło 18 osób spośród 59 osób, które piły kiedykolwiek. Większość uczniów (spośród tych, którzy pili alkohol) sięgnęło po napoje wysokoprocentowe po raz pierwszy w wieku 11-13 lub 14-16 lat (31%). 28% respondentów deklaruje, że zaczęło pić mając 8-10 lat, a 9% osób miało wówczas 17 i więcej lat. Prawie połowa uczniów oceniła możliwość zdobycia alkoholu jako łatwe, a 19%

jako trudne. Problem spożywania alkoholu wśród młodych mieszkańców Gminy jest widoczny, jednak nie przybiera znaczących rozmiarów. Świadczy o tym między innymi fakt, że po alkohol sięgnął stosunkowo mały odsetek uczniów. Z deklaracji znacznej części respondentów wynika ponad to, iż alkohol próbowali jednokrotnie. Na pytanie o okoliczność spożywania alkoholu po raz pierwszy, aż 43% badanych stwierdziło, że zostało alkoholem poczęstowanych.

Kolejnym problemem badawczym było palenie papierosów przez uczniów. Większość odpowiedziało, że nigdy tego nie robiło (85%), a 2% paliło wiele razy lub robi to regularnie/codziennie. 4 ankietowanych paliło w ciągu ostatniego miesiąca 1-2 razy, a jeden uczeń zadeklarował, że robił to 5-10 razy. Wśród ankietowanych większość nigdy nie paliła papierosa elektronicznego (73%), a 12% sięgnęło po niego jednokrotnie.

Badania wykazały, że 73 % ankietowanych posiada wiedzę na temat szkodliwości alkoholu, papierosów i innych substancji psychoaktywnych. Uczniowie informacje te nabyli głównie podczas rozmów z nauczycielami (57%) i rodzicami (53%). Co piąty uczeń pozyskuje wiedzę od pedagoga, psychologa szkolnego, 19% sama szuka informacji na ten temat, a 13% czerpie je od znajomych.

Diagnozie poddano również spostrzeganie działań profilaktycznych przez uczniów. Według ankietowanych najciekawszymi i najefektywniejszymi zajęciami są pogadanki z wychowawcą (52%). W dalszej kolejności uczniowie wskazywali na zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą (30%), spektakle lub musicale profilaktyczne (26%) oraz zajęcia z przedstawicielem Policji (24%). Uczniowie wskazali, że według nich w szkole brakuje zajęć profilaktycznych z wykorzystaniem form multimedialnych, spektakli lub musicali profilaktycznych, zajęć warsztatowych z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą. Zdaniem 52% uczniów prowadzone zajęcia profilaktyczne spełniają swoje zadanie ponieważ badani wiele się dowiedzieli i były one ciekawe.

Podsumowując powyższe dane wskazane jest organizowanie i finansowanie dla przedstawicieli placówek pracujących z dziećmi i młodzieżą szkoleń, obejmujących zagadnienia dotyczące skutecznych strategii profilaktycznych oraz podnoszące ich kompetencje w zakresie realizacji warsztatów i zajęć profilaktycznych. Wskazane jest realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktycznych rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, a także nawiązanie sieci współpracy między podmiotami. Rekomendowane jest propagowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia, poprzez przedstawianie korzyści za tym idących oraz stwarzanie możliwości uczestnictwa w zajęciach sportowych. Ważnym działaniem jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z

nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia. Rekomendacją objęto również rozwój lub tworzenie placówek wsparcia dziennego, które odgrywają istotną rolę w systemie pomocy zwłaszcza dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i przemocą.

Gmina Parczew posiada zasoby w zakresie świadczenia specjalistycznej pomocy i wsparcia osobom uzależnionym i ich rodzinom. Osoby uzależnione mogą korzystać z pomocy ambulatoryjnej i stacjonarnej. W strukturze SP ZOZ w Parczewie znajduje się Poradnia Zdrowia Psychicznego i Odwykowa oraz Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu, usługi w zakresie uzależnień są kontraktowane z Narodowym Funduszem Zdrowia. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Parczewie zapewnia też dostęp do świadczeń zdrowotnych w postaci hospitalizacji.

Wydarzenia z 2020 roku, związane z pandemią COVID-19 oraz wprowadzenie szeregu obostrzeń, nie pozwoliły na pełną realizację Gminnego Programu. Zadania profilaktyczne, zarówno przewidziane do realizacji w placówkach oświatowych jak i w odniesieniu do poszczególnych grup odbiorców, zostały wykonane w części lub niezrealizowane. Opierając się na tych doświadczeniach, rekomendowane jest aby w sytuacji dalszego utrzymania stanu epidemiologicznego i związanych z nim obostrzeń, nie rezygnować z realizacji poszczególnych zadań. Należy podejmować próby docierania do uczniów i innych grup odbiorców, w sposób bezpieczny, między innymi przy wykorzystaniu nowych technologii.

3. Cele Gminnego Programu

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie szkodliwości spożywania alkoholu, podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury i wzorców spożywania napojów alkoholowych oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych i socjoterapeutycznych.

W obszarze problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy, do realizacji rekomenduje się następujące cele szczegółowe:

- 1) Prowadzenie działań informacyjnych, edukacyjnych, wychowawczych i profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania pojawianiu się zachowań ryzykownych w populacji dzieci i młodzieży.
- 2) Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.
- 3) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin z problemem alkoholowym przez objęcie ich formami pomocy psychospołecznej i prawnej oraz zajęciami grup

wsparcia dla dzieci, rodziców i osób dorosłych uzależnionych, współuzależnionych i stosujących przemoc.

- 4) Stwarzanie możliwości i alternatyw do kształtowania i utrwalania modelu trzeźwego stylu życia u osób nadużywających alkoholu, promocja postaw abstynenckich poprzez wsparcie abstynenckich grup trzeźwościowych.
- 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem prawa dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych, które wynikają z przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 6) Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz udzielania pomocy.
- 7) Realizacja działań służących podniesieniu poziomu wiedzy społeczeństwa i zwiększeniu świadomości ryzyka związanego z uzależnieniami behawioralnymi, kształtowanie postaw prozdrowotnych, wzmacnianie czynników wspierających rozwój i ograniczanie czynników ryzyka.

4. Zadania Gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom:

Rozdział 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 8 632,00 zł.

W rozdziale 1. ujęto działania odnoszące się do profilaktyki wskazującej i selektywnej.

Zabezpieczona została pomoc osobom w sposób bezpośrednio i pośrednio dotkniętych uzależnieniami mająca na celu zmniejszenie szkód związanych z piciem alkoholu.

Zaplanowano pomoc i wsparcie dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie lub szkodliwie.

- 1) Przeprowadzenie Programu „After Caree”- Program dla osób uzależnionych po podstawowym programie terapeutycznym (indywidualne i grupowe). Spotkania dla osób uzależnionych o charakterze edukacyjno-terapeutycznym. Celem realizacji zadania jest utrzymywanie abstynencji od alkoholu i innych środków zmieniających nastrój.
- 2) Punkt konsultacyjny dla uzależnionych i ich rodzin - prowadzenie oraz finansowanie działalności punktu konsultacyjnego dla uzależnionych i ich rodzin przy MOPS w Parczewie z siedzibą przy ul. Kolejowej 4. Punkt konsultacyjny prowadzony przez członka Miejskiej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych. Konsultowanie przypadków uzależnień behawioralnych,

wskazywanie możliwości leczenia i pomocy, motywowanie do podjęcia leczenia, wskazywanie placówek leczenia specjalistycznego.

- 3) Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy – prowadzenie punktu dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Objęcie pomocą i wsparciem osób pokrzywdzonych przestępstwem przemocy – stworzenie grupy wsparcia dla tych osób z podziałem na dorosłych i dzieci. Punkt prowadzony we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym, jako narzędzie wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie. Punkt będzie działał przez 6 miesięcy - 2 razy w miesiącu (okres pilotażowy, oceniający zapotrzebowanie na tego typu wsparcie),
w budynku przy ul. Kolejowej 4.

Rozdział 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Na realizację zadania przeznaczono kwotę: 22 510,00 zł.

W Rozdziale 2. ujęto działania skierowane do rodzin i osób, u których występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu. W zakresie profilaktyki selektywnej zabezpieczona została pomoc prawna w formie konsultacji i porad prawnych. Wsparciem będą też objęci członkowie rodzin z problemem wynikającym z używania alkoholu i stosujących przemoc jak również sprawcy przemocy domowej. Realizatorami działań będą specjaliści terapeuci, psycholodzy, pedagodzy i kuratorzy sądowi.

- 1) Informacje prawne - finansowanie porad i usług prawnych dla osób dotkniętych w bezpośredni lub pośredni sposób problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, wsparcie w zakresie regulowania spraw rodzinnych, karnych i cywilnych.
- 2) Zajęcia terapeutyczno - edukacyjne dla osób współuzależnionych (indywidualne i grupowe). Spotkania edukacyjno-terapeutyczne dla osób żyjących w związku z osobą uzależnioną. Celem realizacji zadania jest nabycie wiedzy, umiejętności i świadomości zwiększającej szansę konstruktywnego i satysfakcjonującego funkcjonowania w życiu codziennym przez osoby współuzależnione.
- 3) Program korekcyjno - edukacyjny w tym dla osób uzależnionych od alkoholu (także pijących alkohol ryzykownie) i stosujących przemoc. Program skierowany do osób z problemem uzależnienia, stosujących przemoc i popadających w konflikt z prawem. Beneficjentami programu będą osoby wskazane przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, KRPA w Parczewie, kuratorów sądowych, terapeutów, pracowników socjalnych i inne

instytucje współpracujące. Program oparty na oddziaływaniach psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych.

Rozdział 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych. Na realizację zadania przeznaczono kwotę: 101 740,00 zł.

W Rozdziale 3. skoncentrowano się na działaniach odnoszących się przede wszystkim do profilaktyki uniwersalnej, głównie na realizacji programów profilaktycznych rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w placówkach oświatowych. Realizowane będą również programy pozaszkolne, zachęcające do aktywności fizycznej, rozwijające pasje i zainteresowania, a także kształtujące postawę zdrowego stylu życia.

- 1) Program Profilaktyki Uzależnień „Wsparcie na Starcie” dla klas IV – VIII SP 1 w Parczewie (z programem rekomendowanym DEBATA) - Program skierowany jest do uczniów Szkoły Podstawowej nr 1 w Parczewie. Celem zadania jest profilaktyka uniwersalna w zakresie uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz zapobieganie potencjalnym problemom społecznym. W ramach realizacji zadania przeprowadzone zostaną warsztaty, program Profilaktyczny „Debata” – program rekomendowany przez PARPA, konkursy i turnieje profilaktyczne oraz jednorazowe działania profilaktyczne prowadzone przez inne instytucje zewnętrzne (szkoły, SANEPID, PPPP, PCPR).
- 2) Program Profilaktyczno – Sportowy „Użytkom mówię nie, bo sportowcem zostać chcę”- program skierowany do dzieci z grup przedszkolnych (zerówki) z gminy i powiatu parczewskiego. Celem zadania jest profilaktyka uniwersalna, przede wszystkim zmiana postaw w zakresie sięgania po środki uzależniające, nabycie wiedzy o konsekwencjach zdrowotnych i społecznych kontaktu ze środkami psychoaktywnymi, doskonalenie sprawności fizycznej i wspomaganie harmonijnego rozwoju psychofizycznego dziecka. Zadanie realizowane będzie poprzez organizację VII Sportowej Olimpiady Przedszkolaka, konkursu profilaktycznego oraz spotkania ze specjalistami ds. uzależnień.
- 3) Realizacja Programu profilaktycznego „Potrafimy inaczej” – program skierowany do dzieci z Zespołu Placówek Szkolnych w Przewłocze w wieku 6 – 10 lat. Celem zadania jest zapobieganie uzależnieniom i innym destrukcyjnym zachowaniom

oraz nieprawidłowej adaptacji społecznej dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Program realizowany będzie poprzez cykl zajęć profilaktycznych.

- 4) Realizacja wybranych elementów Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego - skierowanego do uczniów Zespołu Szkół im. Stanisława Staszica w Parczewie. Celem zadania jest profilaktyka z zakresu uzależnienia od środków psychoaktywnych, realizowana w formie zajęć warsztatowych pod hasłem „Odpowiedzialność to moje drugie imię”.
- 5) „Mądrym być – bezpiecznie żyć” – realizacja zajęć profilaktycznych dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 w Parczewie w trakcie pobytu w świetlicy szkolnej. Celem zadania jest uruchomienie czynników chroniących dzieci przed zachowaniami ryzykownymi, poprzez budzenie zainteresowań artystycznych, ukazanie możliwości zdrowego stylu życia oraz uświadomienie zagrożeń wynikających z sięgania po środki psychoaktywne. Zajęcia prowadzone nieodpłatnie przez nauczycieli pracujących w szkole, posiadających odpowiednie kwalifikacje.
- 6) „Program profilaktyczny – Marzenia jak Gwiazdy” – program realizowany w Szkole Podstawowej nr 3 w Parczewie. W ramach realizacji zadania zostanie przeprowadzony cykl warsztatów profilaktycznych dla uczniów dojeżdżających do szkoły, którzy czas po skończonych zajęciach dydaktycznych spędzają na świetlicy. Celem zadania jest uruchomienie czynników chroniących młodzież przed zachowaniami ryzykownymi, między innymi poprzez budzenie zainteresowań artystycznych, teatralnych oraz rozwój własnych pasji. Zajęcia warsztatowe mają na celu uświadomienie czym jest uzależnienie oraz ukazanie zagrożeń wynikających z sięgania po środki psychoaktywne.
- 7) Lekkoatletyczne Zawody Dzieci i Młodzieży „Orlik” 2021 – program zajęć sportowych – zawody lekkoatletyczne skierowane do uczniów klas IV – VIII Szkoły Podstawowej nr 3 w Parczewie. Celem realizacji zadania jest kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez aktywne spędzanie czasu wolnego, a także wzrost poczucia własnej wartości jako czynnik chroniący dzieci przed zachowaniami ryzykownymi.
- 8) Koło fotograficzno – turystyczne „GlobFoter”- zajęcia pozalekcyjne dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 w Parczewie. Organizacja atrakcyjnych zajęć pozalekcyjnych, rozwijających zainteresowania, pasje i aktywność własną uczniów. W ramach realizacji zadania zorganizowane zostaną wyjazdy turystyczne połączone z warsztatami z zakresu profilaktyki uzależnień oraz zajęciami fotograficznymi, które mają na celu rozbudzać własne pasje i zainteresowania dzieci. Realizacja zadania ma na celu przekazanie wiedzy

z zakresu profilaktyki uzależnień, ukazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, uwrażliwienie na piękno sztuki poprzez uczestnictwo w cyklicznych koncertach Radia Lublin.

- 9) Program „Archipelag skarbów” – program rekomendowany, realizowany przez trenerów Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej. Zajęcia dla uczniów klas VIII Szkoły Podstawowej nr 3 w Parczewie, spotkania z rodzicami oraz nauczycielami. Celem programu jest zapobieganie różnym zachowaniom ryzykownym i problemom młodzieży, m. in.: wzrost wiedzy na temat szkodliwości alkoholu, narkotyków, wczesnych kontaktów seksualnych oraz mechanizmów uzależnienia, umocnienie postawy abstynencji, umocnienie autorytetu rodziców i innych bliskich osób.
- 10) Program „Przyjaciele Zippiego” – program rekomendowany, (I półrocze roku 2021) realizowany przez pedagoga szkolnego posiadającego kwalifikację i uprawnienia do prowadzenia w/w programu. Cykl spotkań z uczniami klas pierwszych SP Nr 3 w Parczewie oraz ich rodzicami. Celem programu jest wyposażenie małych dzieci w podstawowe kompetencje społeczno-emocjonalne, które pomogą radzić sobie w trudnych sytuacjach. Między innymi troska o zdrowie, dobre samopoczucie, zapobieganie problemom w przyszłości. Spotkania z rodzicami mają na celu wzmocnienie ich kompetencji wychowawczych, dzięki czemu wiadomości nabyte w szkole będą utrwalane w środowisku domowym.
- 11) Program „Przyjaciele Zippiego” – program rekomendowany, (II półrocze roku 2021). Kontynuacja w/w programu w kolejnych klasach, w pierwszym półroczu roku szkolnego 2021/2022.
- 12) Program „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”- program rekomendowany. Zajęcia profilaktyczne dla uczniów klas IV i V SP nr 3 w Parczewie. Program o charakterze profilaktyki uniwersalnej, realizowany przez nauczycieli posiadających kwalifikacje do przeprowadzenia zajęć. Celem realizacji zadania jest rozwijanie u uczniów umiejętności radzenia sobie ze stresem i trudnościami, a także kształtowanie postaw optymizmu, empatii, wytrwałości i wiary w siebie.
- 13) „Szkolny Program Przeciwdziałania Uzależnieniom od Alkoholu i Papierosów” (z programem rekomendowanym – DEBATA) – program skierowany do uczniów klas V – VIII ze SP Nr 2 w Parczewie oraz ich rodziców. Celem działań jest profilaktyka uniwersalna z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i nikotyny. W ramach zadania zrealizowane zostaną: program profilaktyczny DEBATA, spotkania i prelekcje ze specjalistami zajmującymi się profilaktyką uzależnień, warsztaty z technik asertywności, konkurs plastyczny „Dziękuję nie

piję, dziękuję nie palę”, spotkanie i prelekcja dla rodziców, cykl pozalekcyjnych zajęć sportowych na basenie z wykorzystaniem toru wodnego, zajęcia gimnastyczne usprawniające kondycję fizyczną uczniów oraz promujące zdrowy styl życia. Realizacja programu zwiększy świadomość dzieci na temat szkodliwości zażywania środków psychoaktywnych oraz wzmocni postawę prozdrowotną wśród uczniów i ich rodziców.

- 14) „Aktywnie bez używek” (z programem rekomendowanym – ARS – jak dbać o miłość?) – program skierowany do uczniów i nauczycieli z I LO w Parczewie. W ramach zadania odbędzie się widowisko profilaktyczne oraz realizacja programu rekomendowanego „ARS – jak dbać o miłość”? W celu zwiększenia efektywności oddziaływań, program profilaktyczny zostanie zrealizowany w szkole oraz w formie warsztatowej podczas 3 dniowego wyjazdu. Głównym celem realizacji zadania jest kształtowanie postaw prozdrowotnych, rozwijanie asertywności, uświadomienie zagrożeń wynikających z nadużywania środków psychoaktywnych. W sytuacji zagrożenia epidemią koronawirusa, w ramach programu opracowano alternatywne formy realizacji zadania.
- 15) „Unplugged”- realizacja programu profilaktycznego dla uczniów kl. VII. Program rekomendowany. Zajęcia profilaktyczne dla uczniów kl. VII szkół podstawowych z terenu Gminy Parczew oraz ich rodziców, przeprowadzony przez psychologów i pedagogów z PPPP w Parczewie. Celem realizacji zadania jest ograniczenie inicjacji używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki) oraz ograniczenie rozwoju intensywności używania tj. od fazy używania eksperymentalnego do fazy używania problemowego.
- 16) Przeprowadzenie akcji profilaktyczno-informacyjnej – zadanie realizowane przez PPPP w Parczewie. W ramach zadania opracowane zostaną broszury informacyjne na temat: przemocy domowej, przemocy rówieśniczej, uzależnień behawioralnych, substancji psychoaktywnych. Celem zadania jest zwiększenie świadomości uczniów w zakresie czynników prowadzących do uzależnień oraz przemocy, upowszechnienie wiedzy na temat wymienionych problemów wśród uczniów szkół na terenie Gminy Parczew podczas prowadzenia zajęć warsztatowych.
- 17) Program Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie” – program rekomendowany. Szkolny program profilaktyki uniwersalnej skierowany do uczniów w wieku 10-12 lat, ich rodziców oraz nauczycieli. Realizowany przez Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Parczewie w szkołach podstawowych gm. Parczew. Celem realizacji zadania jest zwiększenie wiedzy dzieci na temat konsekwencji picia alkoholu oraz poprawa komunikacji pomiędzy

rodzicami a dziećmi na tematy dotyczące skutków picia alkoholu i palenia papierosów.

- 18) Modelarnia – pozalekcyjne zajęcia jako alternatywna forma spędzania czasu wolnego połączone z zajęciami profilaktycznymi z zakresu uzależnienia od papierosów i wyrobów powiązanych. Działania skierowane są do dzieci w wieku 10 l. – 11 l. Zajęcia prowadzone będą w Parczewskim Domu Kultury. Celem zadania jest upowszechnienie informacji dotyczących zagrożeń wynikających z używania wyrobów tytoniowych oraz rozwój pasji i zainteresowań, jako alternatywna forma spędzania czasu wolnego.
- 19) Festyn „Młodość bez uzależnień” – impreza ogólnodostępna dla mieszkańców Gminy Parczew. Celem festynu jest upowszechnienie informacji dotyczących zagrożeń wynikających z używania środków psychoaktywnych. W ramach realizacji zadania odbędzie się konkurs plastyczny – „Młodość bez uzależnień”, wystawa prac plastycznych, konkursy, gry i zabawy, pogadanki tematyczne, stoisko informacyjno-profilaktyczne, oprawa muzyczna. Wszystkie atrakcje dla dzieci będą nieodpłatne. Zadanie ma na celu integrację środowiska społecznego, wzmocnienie więzi rodzinnych, ukazanie pozytywnego modelu wychowania i alternatywnych form spędzania czasu wspólnie z rodziną bez używek.
- 20) „Zajęcia rękodzielniczo-plastyczne” - jako alternatywna forma spędzania czasu wolnego. Pozaszkolne zajęcia rozwijające pasje i talenty połączone z profilaktyką uniwersalną. Zadanie skierowane do dzieci i młodzieży realizowane w Parczewskim Domu Kultury. Celem zajęć jest upowszechnienie informacji dotyczących zagrożeń wynikających z używania wyrobów tytoniowych i alkoholu, a także rozwój pasji oraz zainteresowań beneficjentów.
- 21) „Sport – Rekreacja – Rodzina – Integracja” – zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, celem zadania jest podjęcie działań podnoszących jakość procesu wychowania i profilaktyki. W ramach realizacji zadania odbędą się pozaszkolne zajęcia sportowe dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych z terenu gminy Parczew. Podejmowane działania mają na celu organizację czasu wolnego, zachęcanie dzieci i młodzieży do zdrowego stylu życia, bezpiecznego uprawiania sportu oraz ukazanie alternatywnych form aktywności fizycznej. Dodatkowym atutem programu jest angażowanie rodziców w proces wychowania dzieci i stwarzanie możliwości wspólnego, kreatywnego spędzania czasu wolnego. Podczas cyklicznych zajęć oferowanych m. in. w ramach ferii zimowych i wakacji realizowane będą oddziaływania z zakresu profilaktyki uniwersalnej, podnoszącej

świadomość uczestników z zagrożeń wynikających z używania środków psychoaktywnych.

Rozdział 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 41 200,00 zł.

W Rozdziale 4. ujęto działania odnoszące się przede wszystkim do profilaktyki selektywnej i uniwersalnej. Realizowane zadania skupiają się wokół zagadnień związanych z promocją zdrowego stylu życia, rozwijaniem postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi poprzez organizację wsparcia dla dzieci i młodzieży w czasie poza szkolnym. Koncentrują się również na grupach ryzyka, zabezpieczając je przed pogłębianiem się problemów uzależnień i przemocy. Dofinansowanie zadań o charakterze profilaktycznym realizowanych przez organizacje pozarządowe i stowarzyszenia.

- 1) Wsparcie stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na zasadach zgodnych z Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020r. poz. 1057) - dofinansowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień zgodnie z obowiązującymi przepisami – konkurs ofert.
- 2) Utrzymanie pomieszczeń pod działalność profilaktyczną - zadanie służy utrzymaniu pomieszczeń, w których realizowane są działania w zakresie profilaktyki uniwersalnej i selektywnej, m. in.: szkolenia, programy dla uzależnionych i współuzależnionych oraz sprawców przemocy, punkty konsultacyjne, posiedzenia MKRPA i dyżury pełnomocnika ds. uzależnień.

Rozdział 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów prawa dotyczących reklamy i sprzedaży alkoholu. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 3 750,00 zł.

- 1) Kontrola punktów sprzedaży. Działanie ma na celu podejmowanie okresowych kontroli i interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy dotyczących reklamy, promocji, informowania o sponsorowaniu i zakazu sprzedaży oraz podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, osobom do lat 18.

Rozdział 6. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 49 000,00 zł.

W Rozdziale 6. ujęto działania odnoszące się przede wszystkim do zabezpieczenia funkcjonowania działań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

finansowania opinii w przedmiocie uzależnienia, organizację szkoleń dla pracowników służb społecznych.

- 1) Posiedzenia Komisji - Finansowanie posiedzeń Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Parczewie zgodnie z zaplanowanym harmonogramem. Podejmowanie działań zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby uzależnione, poprzez wsparcie i motywowanie.
- 2) Opinie biegłych - Finansowanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wydawanych przez biegłych sądowych ze wskazaniem rodzaju sposobu leczenia.
- 3) Materiały wspomagające pracę MKRPA – materiały wspomagające pracę komisji przy działalności informacyjnej z zakresu profilaktyki uzależnień. Materiały wykorzystane zostaną podczas akcji profilaktyczno – informacyjnych (stoiska, pogadanki, broszury, warsztaty).
- 4) Czasopisma i literatura specjalistyczna - Finansowanie literatury pomocniczej związanej z rozwiązywaniem problemów alkoholowych wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
- 5) Opinie zlecone przez sąd/opłata sądowa - Finansowanie opinii zleconych przez sąd i opłata sądowa.
- 6) Szkolenia - Organizowanie szkoleń m.in. dla pracowników socjalnych, psychologów, pedagogów, nauczycieli i przedstawicieli innych służb społecznych podnoszących kompetencje zawodowe, wyrażających gotowość do profesjonalnego udzielania pomocy dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym w zakresie rozpoznanych problemów.

Rozdział 7. Obsługa programu. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 35 168,00zł.

- 1) Obsługa programu. - Wynagrodzenie osobowe i pozostałe wydatki na obsługę programu.

5. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z art. 4¹ ust 2 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi koordynatorem realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest Pełnomocnik Burmistrza Parczewa ds. Uzależnień. W realizację Gminnego Programu włącza się wiele instytucji i specjalistów

działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy domowej i rówieśniczej oraz promocji zdrowia.

Mocną stroną Gminy Parczew są instytucje współpracujące ze sobą i wychodzące z ofertą wsparcia działań opiekuńczo - wychowawczych, profilaktycznych oraz pomocy specjalistycznej. W planowaniu profilaktyki w obszarze uzależnienia od alkoholu będą uwzględniane zasoby Gminy w postaci instytucji i specjalistów w nich zatrudnionych, a przede wszystkim:

- Pełnomocnik Burmistrza Parczewa ds. Uzależnień jako koordynator działań wynikających z Gminnego Programu,
- Urząd Miejski w Parczewie, jako realizator zadań z zakresu współpracy samorządu Gminy Parczew z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020r. poz. 1057),
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Parczewie jako jednostka, której powierzono obsługę Gminnego Programu,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Parczewie,
- Szkoła Podstawa Nr 1 przy ul. 11 Listopada 90 w Parczewie,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 przy ul. Polnej 34 w Parczewie,
- Szkoła Podstawowa Nr 3 przy ul. Spółdzielczej 7 w Parczewie,
- Zespół Placówek Szkolnych w Przewłocze,
- Zespół Szkół im. Stanisława Staszica przy ul. Wojska Polskiego 1 w Parczewie,
- I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika przy ul. Mickiewicza 5 w Parczewie,
- Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Parczewski Dom Kultury w Parczewie,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Parczewie,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Parczewie,
- specjaliści w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i innych problemów społecznych, psycholodzy, terapeuci uzależnień, kuratorzy Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim, prawnik,
- stowarzyszenia i organizacje pozarządowe działające w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom na terenie gm. Parczew (zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa).

6. Adresaci Gminnego Programu

Działania profilaktyczne będą realizowane na trzech poziomach profilaktyki w zależności od stopnia ryzyka.

Pierwszy poziom stanowi profilaktyka uniwersalna - ukierunkowana na całą populację, są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Są tu również działania uniwersalne, realizowane np. w grupie dzieci i młodzieży, w populacji młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym. Podejmowane działania skupiają się wokół zagadnień związanych z promocją zdrowego stylu życia, rozwijaniem postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi, umiejętności dokonywania świadomych wyborów. To również rozwijanie postawy asertywności, kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami w sytuacji przeżywania trudnych sytuacji życiowych. Dbanie o zdrowie psychiczne i fizyczne oraz prawidłowe odżywianie.

Kolejny poziom stanowi profilaktyka selektywna – rozumiana jako profilaktyka ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, to jest działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do danej grupy. Profilaktyka selektywna jest działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym. Koncentruje się na zagrożonych grupach dzieci i młodzieży, osobach, które cechuje wysoka ekspozycja na czynniki ryzyka. Celem jest tworzenie warunków, które umożliwiają wycofanie się z zachowań ryzykownych. Działania w zakresie profilaktyki selektywnej prowadzone są przez psychologów i pedagogów, specjalistów-terapeutów, a także wykwalifikowanych realizatorów programów profilaktycznych.

Mówiąc o profilaktyce wskazującej – rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniające kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych. Przykładem profilaktyki wskazującej są interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami, niektóre działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających substancji psychoaktywnych.

Konstrukcja Gminnego Programu odnosi się do trzech poziomów profilaktyki ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uniwersalnej.

7. Narzędzia ewaluacji programu

1. Systematyczne zbieranie i analiza danych dotyczących realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Systematyczne sprawdzanie zadań pod względem jakości, czasu i efektywności.
3. Kontrola zadań realizowanych przez podmioty w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Sporządzanie sprawozdań z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

8. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Za udział w posiedzeniu zespołu prowadzącego postępowanie w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu członkowi Komisji przysługuje wynagrodzenie 45,00 zł (słownie: czterdzieści pięć złotych) za godzinę, z wyłączeniem sekretarza komisji, którego udział w posiedzeniach jest finansowany ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych i stanowi część jego wynagrodzenia. Przewodniczącemu Komisji przysługuje wynagrodzenie 90,00 zł (słownie: dziewięćdziesiąt złotych) za godzinę. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest udział w posiedzeniu Komisji.

Przewodniczący Rady
Mirosław Naumiuk

**HARMONOGRAM wydatków
do Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021**

Rozdz.	Nr zad.	Nazwa zadania	Instytucje i osoby realizujące zadanie	Rodzaje wydatków	Razem
1	2	3	4	5	6
1	<i>Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu</i>				8 632,00zł
	1	Przeprowadzenie programu profilaktycznego „After Carre”- Program dla osób uzależnionych po podstawowym programie terapeutycznym	Instruktor terapii uzależnień	u. zlec. – 4 032,00zł w. rzecz. – 200,00zł	4 232,00 zł
	2	Punkt konsultacyjny dla uzależnionych i ich rodzin	MKRPA	u. zlec. – 2 000,00zł	2 000,00zł
	3	Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy	specjaliści	u. zlec. – 2 400,00zł	2 400,00zł
2	<i>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie</i>				22 510,00zł
	1	Informacje prawne	MOPS	usługa – 13 310,00zł	13 310,00zł
	2	Zajęcia terapeutyczno-edukacyjne dla osób współuzależnionych (indywidualne i grupowe)	Instruktor terapii uzależnień	u. zlec. – 2 520,00zł w. rzecz. – 200,00zł	2 720,00zł
	3	Program korekcyjno-edukacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu (także pijących alkohol ryzykownie) i stosujących przemoc	Kuratorzy Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim	u. zlecenie - 6 480,00zł	6 480,00 zł
3	<i>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w</i>				101 740,00zł

<i>szczegółności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych</i>				
1	Program Profilaktyki Uzależnień „Wsparcie na Starcie” dla klas IV – VIII (z programem rekomendowanym – DEBATA)	SP1 w Parczewie	usługa – 4 200,00zł w. rzecz. – 6 800,00zł	11 000,00zł
2	Program Profilaktyczno – Sportowy „Użytkom mówię nie, bo sportowcem zostać chcę”	SP1 w Parczewie	w. rzecz. - 3 000,00zł	3 000,00zł
3	Realizacja programu profilaktycznego „Potrafimy inaczej”	Zespół Placówek Szkolnych w Przewłocze	u. zlecenie - 12 810,00zł	12 810,00zł
4	Realizacja wybranych elementów Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego	Zespół Szkół im. S. Staszica w Parczewie	w. rzeczowe - 1 500,00zł	1 500,00zł
5	Mądrym być – bezpiecznie żyć”	SP3 w Parczewie	w. rzeczowe - 1 000,00zł	1 000,00zł
6	Program profilaktyczny „Marzenia jak Gwiazdy”	SP3 w Parczewie	usługa - 2 000,00zł	2 000,00zł
7	Lekkoatletyczne Zawody Dzieci i Młodzieży „ORLIK” 2021	SP3 w Parczewie	w. rzeczowe - 400,00zł	400,00 zł
8	Koło fotograficzno- turystyczne „Glob Foter”- zajęcia pozalekcyjne dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 w Parczewie	SP3 w Parczewie	usługa - 4 000,00zł	4 000,00 zł
9	Program „Archipelag Skarbów” – program rekomendowany	SP3 w Parczewie	usługa - 2 000,00zł	2 000,00 zł
10	Program „Przyjaciele Zippiego” – program rekomendowany I półrocze roku 2021	SP3 w Parczewie	u. zlecenie – 3000,00zł	3 000,00 zł
11	Program „Przyjaciele Zippiego” – program rekomendowany II półrocze roku 2021	SP3 w Parczewie	u. zlecenie – 1000zł	1 000,00 zł
12	Program „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej” – program rekomendowany	SP3 w Parczewie	w. rzeczowe - 750,00zł	750,00 zł
13	Szkolny Program			

		Przeciwdziałania Uzależnieniom od Alkoholu i Papierosów (z programem rekomendowanym – DEBATA)	SP2 w Parczewie	w. rzeczowe - 16 280,00zł	16 280,00zł
	14	„Aktywnie bez używek” (z programem rekomendowanym – ARS – jak dbać o miłość?)	I LO w Parczewie	usługa - 2 500,00zł	2 500,00zł
	15	„Unplugged” – realizacja programu profilaktycznego dla uczniów kl. VII (program rekomendowany)	PPPP w Parczewie (dla szkół podstawowych gm. Parczew)	w. rzeczowe - 1 000,00zł	1 000,00 zł
	16	Przeprowadzenie akcji profilaktyczno – informacyjnej	PPPP w Parczewie	w. rzeczowe - 500,00zł	500,00 zł
	17	Program Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie” - program rekomendowany	PPPP w Parczewie (dla szkół podstawowych gm. Parczew)	w. rzeczowe - 1 000,00zł	1 000,00zł
	18	Modelarnia	PDK	w. rzeczowe - 2 500,00zł	2 500,00 zł
	19	„Młodość bez uzależnień” - festyn	PDK	w. rzecz.- 2 500,00zł usługa – 2 500,00zł	5 000,00 zł
	20	Zajęcia rękodzielniczo-plastyczne	PDK	w. rzeczowe - 3 000,00zł	3 000,00 zł
	21	Sport – Rekreacja- Rodzina - Integracja	MOSiR	w. rzeczowe - 27 500,00zł	27 500,00 zł
	<i>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych</i>				41 200,00 zł
4	1	Wsparcie stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na zasadach zgodnych z Ustawą o Działalności Pożytku Publicznego i o Wolontariacie – konkurs ofert	Konkurs ofert	Konkurs ofert - 24 200,00zł	24 200,00 zł
	2	Utrzymanie pomieszczeń pod działalność profilaktyczną	MOPS	czynsz – 4 000,00zł media – 11 600,00zł w. rzecz. – 1 400,00zł	17 000,00zł
5	<i>Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 (reklama i sprzedaż alkoholu)</i>				3 750,00 zł
	1	Kontrola punktów sprzedaży	MKRPA - MOPS	wynagrodzenie - 3 750,00zł	3 750,00 zł

6	Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych			49 000,00 zł	
	1	Posiedzenia Komisji	MKRPA/MOPS	wynagrodzenie - 17 000,00zł	17 000,00 zł
	2	Opinie biegłych	MOPS	usługa - 10 000,00zł	10 000,00 zł
	3	Materiały wspomagające pracę MKRPA	MOPS	w. rzeczowe - 2 000,00zł	2 000,00 zł
	4	Czasopisma i literatura specjalistyczna	MOPS	w. rzeczowe - 1 000,00zł	1 000,00 zł
	5	Opinie zlecone przez sąd/ Opłata sądowa	MOPS	Opinie/opłata - 12 000,00zł	12 000,00 zł
6	Szkolenia	MOPS	usługa - 7 000,00zł	7 000,00 zł	
7	Obsługa programu			35 168,00zł	
	1	Obsługa programu	MOPS	Wynagrodzenia osobowe – 29 230,00zł Wyd. rzeczowe- 5 938,00zł	35 168,00zł
Razem:				262 000,00zł	

Przewodniczący Rady
Miroslaw Naumiuk